

7. ÖZET

FONKSİYONEL DİSPEPSİ-EPİGASTRİK AĞRI SENDROMLU HASTALARDA DİSPEPSİ SEMPTOM SKORU VE ENDOSKOPIK GÖRÜNÜMÜN HİSTOPATOLOJİK BULGULAR VE HELİKOBAKTER PİLORİ İLE İLİŞKİSİ

Fonksiyonel dispepsi (FD), gelişiminde çeşitli patofizyolojik mekanizmaların rol oynadığı, birbirinden farklı semptom kompleksleri ile karakterize klinik bir sendromdur. Roma III kriterlerine göre FD hastaları, epigastrik ağrı sendromu ve postprandial rahatsızlık sendromu olmak üzere iki alt kategoride incelenmektedir. Bu çalışmada epigastrik ağrı sendromlu hastalarda dispepsi semptom skoru ve endoskopik görünümün histopatolojik bulgular ve Helikobakter pilori (Hp) ile ilişkisini araştırmayı amaçladık.

Roma III kriterlerine göre epigastrik ağrı sendromu tanısı konan toplam 60 hastanın 38'i (%63,3) kadın, 22'si (%36,7) erkek olup yaş ortalaması 39 ± 13 idi. Hastalara sözel olarak yöneltilen sorularla Glasgow dispepsi şiddeti skorları sekiz parametrenin puanları toplanarak hesaplandıktan sonra üst gastrointestinal sistem endoskopisi uygulandı. Hastalar endoskopik görünümüne göre normal, antral gastrit ve pangastrit olarak değerlendirildi ve antrumdan iki adet biyopsi alındı. Mide mukozasındaki histolojik değişiklikler revize edilmiş Sydney sistemine göre değerlendirildi.

Çalışmamızda, Hp (+)'liği arttıkça aktivasyon ve inflamasyon şiddetinin arttığını gösterdik ve bu sonuç istatistiksel olarak anlamlıydı (sırasıyla p: 0.014, p: 0.001). Hp yoğunluğunun dispepsi skoru ile anlamlı ilişkisi yoktu. Hp'nin yapmış olduğu inflamasyon derecesi ile dispepsi skoru arasında olumsuz yönde, anlamlı olmayan bir ilişki tespit ettik. Hp yoğunluğu arttıkça mast hücre sayısı da artış göstermekteydi ve istatistiksel olarak anlamlıydı (p: 0.032). İnflamasyon ve aktivasyon ile mast hücre sayısı arasında da anlamlı ilişki vardı (p: 0.000). Dispepsi skoru ile mast hücre sayısı arasında ise ters yönde bir ilişki tespit ettik, istatistiksel olarak da anlamsızdı. Hp yoğunluğu ile eozinofil sayısı arasında ilişki olduğunu gözledik. Hp yoğunluğu arttıkça eozinofil sayısı da artış göstermekteydi ve istatistiksel olarak anlamlıydı (p: 0.044). İnflamasyon ve aktivasyon şiddeti ile eozinofil sayısı arasında da anlamlı ilişki vardı (sırasıyla p: 0.002, p: 0.016). NF-κB ekspresyonu ile Hp yoğunluğu, intestinal metaplazi, inflamasyon, aktivasyon ve atrofi arasında bir ilişki saptayamadık.

Daha fazla vaka sayıları ile FD'nin alt gruplarını oluşturan epigastrik ağrı sendromu ve postprandial rahatsızlık sendromlu hastalarda semptom skoru ve Hp enfeksiyonunun inflamatuvar süreçleri karşılaştırılabilir.

Anahtar kelimeler: Fonksiyonel dispepsi, Helikobakter pilori, mast hücre, eozinofil, NF-κB, dispepsi skoru.